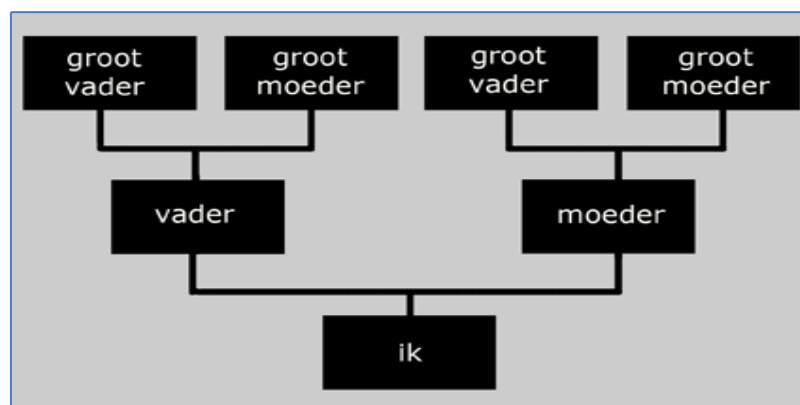

KONINGIN MATHILDE & DE *VAN* MEIRHAEGHES

Op een onbewaakt moment in maart 2004 voederde ik speurhond *Google* met het zoekwoord “*merhaeghe*”. Eén muisklik later zat ik, tot mijn grote verbazing, middenin de *kwartierstaat* van, toen nog, *prinses* Mathilde d’ Udekem d’ Acoz ¹. Was haar blauw bloed dan aangelengd met enkele milliliter Meirhaeghebloed? Inderdaad ! De Meirhaeghes komen haar kwartierstaat binnengewaaid in de persoon van Anna Van Meerhaeghe die te Oudenaarde leefde van 1525 tot 1584 (zie verder). Héél *verre familie* dus, Koningin Mathilde, maar toch.

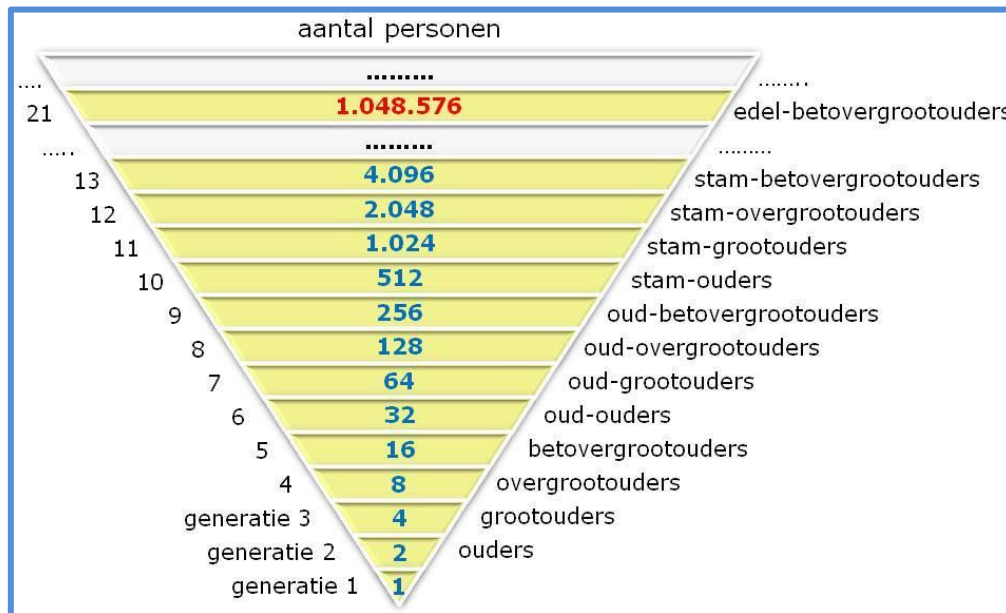
Wat is een kwartierstaat? De naam is afgeleid van de vier kwartieren van een wapenschild, waarin men het familiewapen van de vier grootouders plaatste. Als we het over *stambomen* hebben, dan denken we bijna automatisch aan onze bloedeigen familienaam en de relaties tussen naamgenoten ². Deze website is daar een sprekend voorbeeld van : alles draait er om de naam *Van Meirhaeghe* en het reilen en zeilen van dit geslacht door de eeuwen heen. De familienaam bakent dan als het ware ons studieonderwerp af. Maar onze stamboom is uiteraard slechts één van de vele bomen in het genealogisch woud. We kregen ons genetisch materiaal immers niet enkel via vaderszijde - van de Meirhaeghes - toebedeeld. Neen, we zijn het resultaat van een haast ontelbaar aantal kruisingen of huwelijken. Het onderzoek naar al die voorouderparen wordt schematisch in een *kwartierstaat* gevat. Het opmaken van een kwartierstaat is een andere manier van stambomen, waarbij al onze voorouders, zowel van vaders- als moederszijde, in kaart worden gebracht.

¹ J. VERHEECKE, *Enkele kwartieren van Mathilde d’ Udekem d’ Acoz*,

² H. MEIRHAEGHE, *Van de kwartierstaat en de Britse soldaat*, Van Meirhaeghes Familiecontactblad 't Meerminneke, 1981, nr 4, p. 2-5; zie ook elders op deze website.

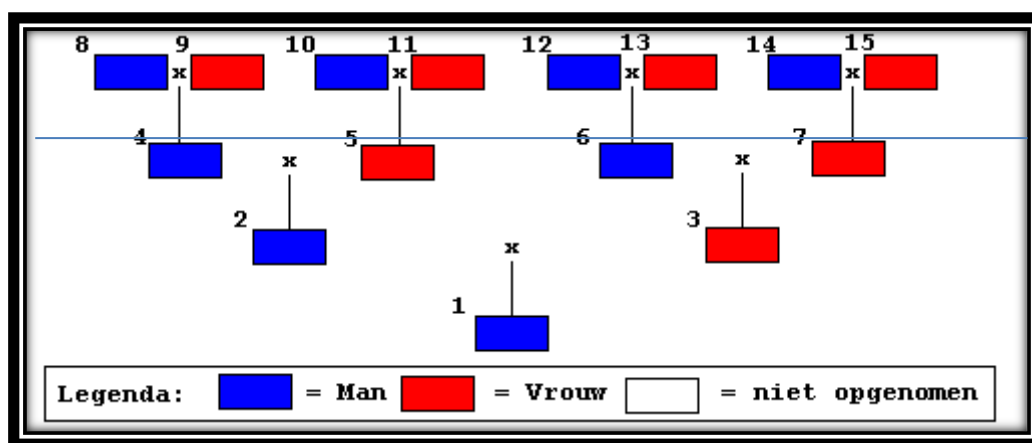
Een kwartierstaat is dus een opstelling van de kwartierdrager met al zijn /haar directe voorouders in mannelijke én in vrouwelijke lijn. Hij biedt een overzicht van alle personen waarvan iemand afstamt. Per generatie verdubbelt dat aantal. We hebben immers allemaal twee ouders, vier grootouders, acht overgrootouders enz. Op die manier zouden we in de 24ste generatie – zo omstreeks het jaar 1250 – theoretisch 8.388.608 voorouders tellen. Dat kan uiteraard nooit het geval zijn, aangezien er anno 1250 geen 8 miljoen mensen in Vlaanderen leefden.

Het theoretisch aantal kwartieren wordt dus nooit bereikt omdat er *kwartierverlies* en *kwartierherhaling* optreedt. Kwartierverlies doet zich voor wanneer een voorouder niet bekend is. Dat gebeurt bij de geboorte van een zogenaamd natuurlijk of buitenechtelijk kind waarvan de vader onbekend is. Kwartierherhaling betekent dat dezelfde voorouder of hetzelfde voorouderpaar meermaals voorkomen. Dit fenomeen zal al snel optreden als de voorouders – zoals die van ons – gedurende eeuwen in een klein geografisch gebied woonden en hun partners zelfs binnen hetzelfde dorp vonden. Bovendien zochten meer gegoede trouwlustigen – zoals de Van Meirhaeghes - hun huwelijkspartners in een nog beperktere kring van dorpsnotabelen, onder het motto “soort zoekt soort”. In onze genealogie treffen we dan ook heel wat huwelijken aan waarbij de bedgenoten in de 2de, 3de of 4de graad verwant waren. Dat veroorzaakt uiteraard verhoogde kwartierherhaling.

Kwartierstaten tonen ook aan dat iedereen, vroeg of laat, familie is van iedereen. Zo ontdekte ik bij het opstellen van de kwartierstaat van mijn moeder Andrea Vanden Bulcke en die van mijn echtgenote Gerda Scherpereel, dat zij allebei tot tweemaal toe, via twee verschillende lijnen, afstammen van ons aller stamvader Lodewijck Van Meerhaeghe (zie Genealogie V. M., X.6). Mijn zonen Balder en Arent hebben dus minstens *vijfmaal* Lodewijck als voorvader, eenmaal via mezelf, tweemaal via hun moeder en tweemaal via hun grootmoeder. Ook dit veroorzaakt leemten in hun kwartierstaat.

De personen in een kwartierstaat worden meestal genummerd volgens het *Kekulé-Stradonitz* – systeem (zie onderstaand schema)³. De kwartierdrager (ook probandus genoemd) krijgt nummer 1. De vader krijgt nummer 2; de moeder nummer 3. De vader van de vader : nummer 4, etc. Het nummer van de vader van iemand vindt men door het nummer van die persoon met 2 te vermenigvuldigen. Het nummer van de moeder is altijd 1 hoger dan het nummer van de vader. Met uitzondering van de kwartierdrager, heeft iedere man een even nummer (twee keer zo veel als het nummer van zijn kind), terwijl iedere vrouw een oneven nummer heeft, namelijk dat van haar man + 1.

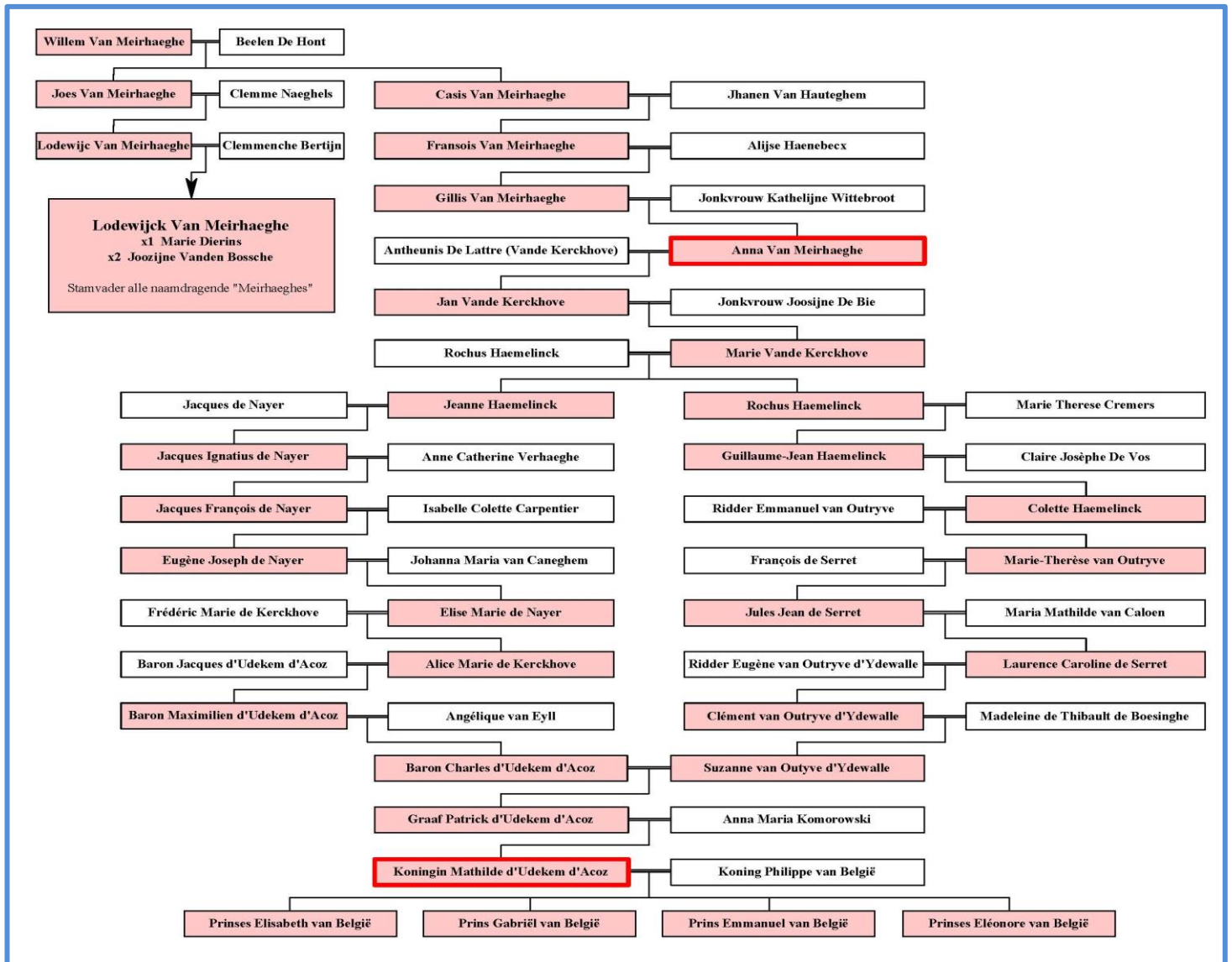
De hiernavolgende stamtafel toont uiteraard slechts een fragment van Koningin Mathildes kwartierstaat, m.b. dat deel wat specifiek slaat op haar afstamming van Anna Van Meerhaeghe. Deze verwantschap situeert zich bij haar aan vaderszijde; Mathildes moeder is immers een Poolse. Anna Van Meerhaeghe was de dochter uit het tweede huwelijk van Gillis Van Meerhaeghe en Kathelijne Wittebroot (Zie Genealogie V.M., deel 3, X.4.4). Zij was gehuwd met Antheunis Vande Kerckhove alias De Lattre. Dit echtpaar vinden we in Mathildes kwartierstaat terug onder de nummers 4492 en 4493. De koningin stamt zelfs via twee verschillende lijnen af van het echtpaar Vande Kerckhove - Van Meerhaeghe. Twaalf generaties scheidten Mathilde van Anna Van Meerhaeghe. Het is ook niet toevallig dat Anna zich situeert in de 16de- eeuwse Oudenaardse tak, die één van de meest welvarende was. Deze tak doofde na drie generaties uit wat de mannelijke lijn betreft. Via Anna en de vrouwelijke lijn echter werd de tak gecontinueerd, wat vier eeuwen later resulteerde in de geboorte van onze koningin.

(Stambewaarder Herman)

³ Stephan Kekulé von Stradonitz (Gent 1863 - Berlijn 1933); zoon van de beroemde chemicus Friederich August Kekulé von Stradonitz; jurist; heraldicus en genealoog, hij populariseerde een nummering voor de voorouders die naar hem genoemd werd.

Staatsieportret Koning Filip en Koningin Mathilde

Fragment uit de kwartierstaat Koningin Mathilde : De twee afstammingslijnen Van Meirhaeghe